

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 44. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789717472/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

dog et og andet af linned og klæder, som må anskaffes, og hertil har jeg ikke råd.« Da jeg benægtede dette, gik hun næste dag med mig til ham – en gang, jeg gik til med et tungt hjerte. Da vi kom ind til L., trådte han os meget fornemt imøde og gjorde et højest fortrædeligt ansigt ved min moders anmodning om penge. »Hvad behøver hun da?« spurgte han. Min moder forklarede, at det især var linned, jeg trængte til. »Godt,« svarede han, »min søster skal besørge, hvad hun behøver,« hilste så kort, og audiensen var forbi. Jeg havde naturligvis ikke mælet et ord under hele samtalen og takkede Gud, da jeg atter var på gaden. Nogle dage efter bad han mig med nedladende mine komme til sig. Jeg kom, og nu rakte han mig tre tilskårne særke og nogle par strømper. Gråden stod mig i halsen ved at modtage dette, som jeg dybt følte var en ydmygelse at modtage, især på denne måde. Jeg tav, nejede dybt og gik hjem, hvor jeg just ikke blev modtaget på den bedste måde, fordi jeg ikke havde sagt ham, at dette ikke var tilstrækkeligt. Jeg bad så bønligt om at måtte være fri for at tale mere til ham herom, at jeg omsider slap. Der blev nu gjort udvej til resten, formodentlig ved Hermans hjælp, uagtet han var meget imod den hele rejse; men han kendte forholdene ved dansen og indså vanskeligheden ved at nægte at følge med. Børnenes stilling ved danseskolen var dengang så slavisk, at det ville have hørt til det utrolige at nægte en solodanser og lærer at opfylde, hvad han ønskede. Jeg måtte altså med.

Foråret kom, og rejsen var for hånden. Selskabet bestod af L., hans søster, solodanserinden jomfru W., tre figuranter, Andrea og mig. De forskellige individers moralitet og foregående liv vil jeg helst springe over. En af de tre figuranter var en skolekammerat af Herman, og det trøstede denne; thi han havde lovet, at han ville være mig til hjælp, hvor det behøvedes – en hjælp, jeg ikke mærkede til på rejsen; og da han forekom mig rå og frastødende, søgte jeg ham heller ikke. Med et hjerte så tungt som bly tog jeg afsked med alle i hjemmet og gjorde nu, 12 år gammel, min første udenlandsrejse og min første kunstrejse, følende mig usigelig forladt og ensom. Det ville have været naturligt, om Andrea og jeg havde holdt sammen og været til trøst for hinanden; men hun lod for det første ikke til at trænge til andres trøst, og dernæst så hun ned på mig som en, der var hende underordnet; og i

min ydmyghed så jeg op til hende, som et tiggerbarn kan se op til en prinsesse. I Lübeck gav vi en del forestillinger, i hvilke især vi småpiger blev applauderede og gjorde, hvad man i teatersproget kalder »lykke«, et held, der ikke gjorde synderligt indtryk på mig. Jeg var så opfyldt af mange ængstelser og sorger, at jeg altid gik som i drømme og så og hørte intet af, hvad der foregik omkring mig, i det mindste gjorde jeg mig intet ret klart. Efter et kort ophold forlod vi Lübeck og rejste til Hambourg, hvor vi skulle opholde os i længere tid. Hele selskabet boede hos en gæstgiver Arnold eller Arnoldsen, jeg husker ikke ret navnet, et hotel, hvor teaterfolk meget søgte. Værtens kone, en meget smuk og meget pynret dame, ikke ganske ung længer, fattede efterhånden en påfaldende godhed for mig. Hun havde ingen børn, men en voksen stedsøn på 18 til 19 år, af mandens første ægteskab. Dette unge menneske, høj, mager og af et melankolsk udseende, fattede ligeledes godhed for mig, søgte mig ideligt op, så på mig med øjne, som gjorde, at jeg slog mine ned uden ret at vide hvorfor. Hvis dette forekommer nogen besynderligt, at et voksent menneske skulle ville gøre kur til et 12 års barn, da betænke man, at et så alvorligt barn, som jeg var, tidligt antager jomfruens holdning og væsen. Alle lo ad hans smægtende blik undtagen jeg, der lige så lidt lo ad dette som ad noget andet. Jeg tror virkelig ikke, at jeg i min hele barndom har leet en eneste gang. I den forfærdeligste hede måtte vi nu øve os hver formiddag og danse om aftenen. Også her gjorde især vi småpiger lykke. Om middagen spiste vi alle sammen ved table d'hôte i vort hotel. Med en trykkende årvågenhed hvilede L.s blikke på os, og han udbød den ene gang efter den anden: »Spis dog ikke så meget; det gør jer kun tungere.« Andrea slog med nakken ad denne bemærkning, men mig stod gråden straks i halsen, så al appetit for øjeblikket var borte, hvorimod jeg, kort efter at vi havde rejst os fra bordet, følte en trykkende sult. Sønnen i huset passede altid at sætte sig lige overfor mig ved bordet, imens hans drømmende øjne uophørligt hvilede på mig; dette pinte min ømfindtlige sjæl, thi jeg vidste jo, at det var genstand for de andres spot.

Andrea og jeg boede i værelse med to ældre damer af selskabet og havde også sovekammer tilfælles med dem. Deres senge stod i den ene ende af den lille stue, vor i den anden. En nat, da jeg ikke